Należytość pocztowa uiszczona gotówką. Cena egz 20 gr.

GŁOS NARODU

Nr. 232. — ROK XLII.
PONIEDZIAŁEK
26 SIERPNIA 1935.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. ŚW KRZYŻA 11
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKÓW. NR. 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztowa	Zagranicą.
Miesięcznie	5·— zł.	4·50 zł.	5.— zł.	8·— zł.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Redakcja niezamówionych rękopisów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.

Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

Niemiecki krążownik odjechał z Gdyni.

Gdynia, 25. 8. (PAT). Dziś przed południem **opuścił Gdynię krążownik niemiecki „Koenigsberg"**. Przed godz. 10 rano przybył na nadbrzeże francuskie attache wojskowy ambasady niemieckiej w Warszawie gen. Schindler, który pożegnał się z dowódcą komandorem Schmundtem i załogą.

W imieniu polskiej marynarki żegnał gości niemieckich szef sztabu, komandor Solski.

W chwili pożegnania z pokładu krążownika „Koenigsberg" rozległy się **dźwięki polskiego hymnu narodowego.**

Gen. Schindler wraz z szefem sztabu komandorem Solskim wszedł następnie do motorówki, odprowadzając krążownik „Koenigsberg" na redę, gdzie po przepisowem pożegnaniu. krążownik ruszył w drogę.

W chwili wyjścia „Koenigsbergu" na redę, **do portu wchodzi duży francuski statek turystyczny „Columbie"**. Nastąpiła wzajemna wymiana salutów banderą.

Przy opuszczaniu portu gdyńskiego przez „Koenigsberg" na dworcu morskim i na wybrzeżu zebrały się tłumy publiczności, żegnając odjeżdżających.

Wizyta gen. Fabrycego w Szwecji.

Warszawa, 25. 8. (PAT). Inspektor armji gen. Kazimierz Fabrycy w towarzystwie adjutanta kpt. Walewskiego, przybył do Szwecji celem oddania armji szwedzkiej w imieniu armji polskiej rewizyty. Jak wiadomo w roku ub. w imieniu armji szwedzkiej bawił w Polsce szef sztabu **gen. Nygren.**

Wskaźnik produkcji spadł.

Obliczony przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej **wyniósł w lipcu 65.4**, co w porównaniu z poprzednim miesiącem oznacza **zniżkę o 3.4 proc.** Zniżka ta wynikła głównie **z ograniczenia produkcji w przemysłach włókienniczym oraz odzieżowym**, które, po okresie stosunkowo silnego ożywienia w sezonie produkcji letnich artykułów, weszły w okres zastoju przed podjęciem pracy na nowy sezon.

GENERAŁ DĄBKOWSKI USTĄPIŁ Z POLSKIEGO RADJA.

Warszawa, 25. 8. Dotychczasowy dyrektor administracyjny Polskiego Radja **gen. Mieczysław Dąbkowski ustąpił ze swego stanowiska.** Onegdaj pożegnał się ze wszystkimi pracownikami podległych mu biur. Podobno przyczyną odejścia był fakt, że **nie wszystkie zarządzenia wydane ostatnio, były zgodne z intencją gen. Dąbkowskiego.**

UROCZYSTA KOMUNJA ŚW. DZIECI W ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ.

Ks. Kardynał Al. Kakowski, Arcybiskup Metropolita Warszawski **wydał polecenie**, żeby z racji 25-tej rocznicy dekretu Piosa X. o Komunji św. dzieci. Księża Proboszczowie łącznie z Księżmi Prefektami zorganizowali w dniu 8 września r. b. uroczyste **wspólne przystąpienie dzieci do Stołu Pańskiego.** (KAP).

Wielki krzyż w porcie belgijskim.

Utworzony niedawno pod honorowem przewodnictwem biskupa Bruges ks. Lamiroy komitet zamierza postawić na **najwyższym punkcie portu Zeebrugge olbrzymi krzyż wysokości 10 metrów.** Projekt ten spotkał się wśród ludności z wielkim entuzjazmem. (KAP).

—:000:—

Burzliwe obrady kongresu sjonistycznego

Bern. (PAT). Na sobotniem posiedzeniu kongresu sjonistów w Lucernie doszło do **ostrego starcia pomiędzy Strickerem** — delegatem z Wiednia, członkiem grupy państwowości, a Berlem **Katzenelsonem** — reprezentantem lewicy robotniczej. Stricker oświadczył m. in.: **Lewica dąży do rozłamu, gdyż wyrzekła się myśli o państwie żydowskiem.** Oświadczenie to wywołało ostrą replikę Katzenelsona. Dotychczas nie wiadomo, czy przewodniczący kongresu **Weizman** stanie na czele całej organisacji **sjonistycznej i agencji żydowskiej.**

Odwołanie oficerów szwedzkich i belgijskich z Abisynji.

Nowa inicjatywa pojednawcza Francji.

Wiedeń, 25 sierpnia. (Tel. wł.). Donoszą z Addis Abeby: Szwedzcy i belgijscy oficerowie, czynni dotąd w armji abisyńskiej jako jej instruktorowie, zostali przez swe rządy wezwani do natychmiastowego powrotu. Równocześnie donoszą, że rząd francuski podejmie nową inicjatywę pośredniczącą, jakkolwiek wiadomem jest z drugiej strony, że rząd angielski nie zamierza szukać bezpośredniego kontaktu z rządem włoskim.

Transporty wody dla wojsk włoskich.

Aden (PAT). W ciągu lipca wyekspedjowano z Adenu do Mogadiocio **45.000 hektolitrów wody do picia na potrzeby armji włoskiej.** W sierpniu transporty wody były mniejsze.

Także Belgja redukuje i wydala cudzoziemskich robotników.

Paryż (PAT). Agencja Havasa donosi z Brukseli: W „Monitorze belgijskim" ukazać się ma zarządzenie, **normujące wysokość procentowych kontyngentów robotników cudzoziemskich**, których zatrudnić można **będzie w kopalniach belgijskich.** W myśl tego zarządzenia. w kopalniach zagłębia Mons może być zatrudnionych **4,5 procent pracowników zagranicznych**, w kopalniach zagłębia Charleroi — **10 proc.**, w kopalniach zagł. centralnego — **10 proc.**

Redukcja liczby robotników zagranicznych, według wymienionej tabeli odbywać się ma stopniowo w przeciągu trzech miesięcy. Robotnicy kopalniani narodowości obcych, zwolnieni w myśl powyższego rozporządzenia. **nie będą mogli uzyskać zatrudnienia w żadnym innym zakładzie przemysłowym na terenie Belgji.** Mogą oni zażądać **odesłania ich na koszt państwa do kraju rodzinnego.**

—:000:—

Przeszło 71 miljardów franków w skarbcu Francji.

REKORDOWE POKRYCIE FRANKA 75.68%.

Wiedeń, 25. 8. (Tel. wł.). **Z Paryża donoszą: Tygodniowy wykaz Banku Francji, stwierdza wzrost zapasu złota w ubiegłym tygodniu o 78.551.000 fr. wobec czego Bank Francji posiada ogółem złota za 71.661.243.000 fr. Pokrycie natychmiast płatnych zobowiązań Banku wzrosło z 75.22% na 75.68%.**

A Niemcy zadłużyły się o nowy 1 miljard mk.

Wiedeń, 25. sierpnia (Tel. wł.). Celem wykonania zamierzonych robót publicznych rząd Rzeszy za pośrednictwem Banku Rzeszy ogłasza **emisję nowej pożyczki wewnętrznej w formie listów skarbowych 4½ procentowych w wysokości 500 miljonów mk. Równocześnie Bank Rzeszy zawarł z Girozentrale umowę o pożyczkę w kwocie 500 milj. mk. po kursie 98.25. Pożyczka opiewa na 10 lat.**

Tajemnicze zamordowanie Dimitrowa.

Berlin, 25. 8. Otrzymano tu wiadomość z Moskwy o zamordowaniu słynnego z berlińskiego procesu o podpalenie gmachu Reichstagu komunisty Georgija Dimitrowa.

We wtorek wieczorem Dimitrow **brał udział w jakiejś poufnej konferencji, która odbywała się w jednym z lokali w Kremlu.** Konferencja skończyła się o północy. W parę minut potem Dimitrow z kilkoma swymi politycznymi przyjaciółmi opuścił lokal. W chwili kiedy grupa przechodziła przez dziedziniec, gruchnęło kilka strzałów rewolwerowych. Dimitrow upadł zalany krwią i nieprzytomny. Natychmiast przeniesiono go do znajdującego się na terenie Kremla szpitala, gdzie nie odzyskawszy przytomności, Dimitrow nad ranem skonał. Morderca został ujęty. Nazwisko jego trzymane jest w tajemnicy. Jest to rzekomo oficer oddziału wartowniczego na Kremlu.

Zamordowanie Dimitrowa zrobiło w czerwonej stolicy **piorunujące wrażenie.** Pierwsze pogłoski o morderstwie zaczęły kursować po mieście **dopiero we czwartek rano.** Podawano je sobie z wielką ostrożnością, Tembardziej, że pisma nie podały o tem ani słowa.

Dimitrow, który bezpośrednio po procesie berlińskim wyjechał do Moskwy, uzyskał szybko całkowite zaufanie Stalina, i zajął wybitne stanowisko w komitecie wykonawczym kominternu. On to przewodniczył ostatniemu kongresowi kominternu. który zakończył się przed kilku dniami, a na którym wygłosił kilka płomiennych przemówień.

Roosevelt apeluje do młodzieży

Waszyngton (PAT). Prezydent Roosevelt wygłosił przez radjo **przemówienie do młodzieży**, wzywając ją do jedności i **poparcia budowy nowego ustroju w Stanach Zjednoczonych.** „Winniśmy dostosować — mówił prezydent — nasze idee do faktów doby dzisiejszej i żadne przepisy nie są święte, natomiast **święte winny być zasady.** Jestem przekonany, że nowe pokolenie amerykańskie dążyć będzie **do dostatku dla wszystkich, a nie do przerostu bogactw dla niektórych".**

OGRANICZENIE PRODUKCJI ROPY NAFTOWEJ.

Waszyngton (PAT). Izba reprezentantów uchwaliła przed zakończeniem sesji rezolucję, ratyfikującą umowę w sprawach naftowych, której mocą poszczególne stany, produkujące naftę, zobowiązują się **do ograniczenia wydobycia ropy.** Rezolucję tę odesłano do senatu. Wszystkie inne wnioski, dotyczące przemysłu naftowego. spadły z porządku dziennego wobec tendencji do szybkiego zakończenia sesji.

Rząd francuski obniża ceny.

Paryż. (PAT). Opinja publiczna z wielką ulgą śledzi akcję rządową, mającą na celu **obniżkę kosztów utrzymania.** We wszystkich departamentach prefekci, w porozumieniu z poszczególnemi organizacjami gospodarczemi, **ogłosili zarządzenia, postanawiające 10-procentową zniżkę cen mięsa.** Ponadto w niektórych okolicach wydano zarządzenia **o dalszej zniżce cen chleba, mleka** oraz szeregu innych produktów. Zniżka ta obejmuje więc **wiele artykułów pierwszej potrzeby.** Akcja ta ogarnęła również Paryż, gdzie jest stosunkowo najtrudniejsza.

W „Bulletin Municipal" ukazało się zarządzenie prefektury. **wprowadzające od poniedziałku zniżkę cen poszczególnych gatunków mięsa.** W Lyonie mer miasta min. Herriot, w porozumieniu z prefektem departamentu Rodanu, zwołał zebranie przedstawicieli poszczególnych **organizacyj przemysłu spożywczego.** Na zebraniu tem uchwalono obniżyć ceny **różnych produktów w granicach 15—25 procent.**

Relacje o pożarze berlińskim zirytowały Niemców.

Berlin, 25. 8. (PAT). Od kilku dni przeprowadzana jest w niezwykle ostry sposób **kampanja niemieckiego radja przeciwko prasie i niektórym radjostacjom zagranicznym za nieścisłe wiadomości o pożarze na wystawie radjowej w Berlinie.** Na słupach reklamowych miasta Berlina rozlepiono olbrzymie afisze z tytułem: **„Łżą bez zająknienia".** Na wystawie rozdawane są ulotki propagandowe, wzywające do tłumnego zwiedzania wystawy. Wczoraj wieczorem kampanja ta osiągnęła **największe napięcie na meetingu w pałacu sportowym**, gdzie do zebranych tłumów, wśród których przeważali goście z prowincji, przemówił członek partji narodowo-socjalistycznej Boese w zastępstwie kierownika radja Rzeszy Hadamowsky'ego.

Wyniki meczów ligowych.

Pogoń — Ł. K. S. 5:0.
Polonja — Legja 1:1.
Śląsk — Wisła 2:0.
Warta — Garbarnia 5:1.

Polska-Węgry w pływaniu.

W czasie **międzynarodowych zawodów pływackich** w Andrychowie, w biegu **na 100 mtr. śląski zawodnik Heindrich** z KS. Siemianowice **ustanowił nowy rekord Polski w czasie 1.23,4 sek.** Na drugim miejscu uplasował się **Węgier Beac** w czasie 1.24,3. Zawody cieszyły się **wielkiem zainteresowaniem**, gromadząc około 3 tysiące widzów.

Zawody Polska-Niemcy w Dreźnie.

Niemki wygrały mecz z reprezentacją Polski. Walasiewiczówna — bohaterką spotkania.

Lipsk. (PAT). W niedzielę na stadjonie D. S. C. w Dreźnie przy olbrzymiem zainteresowaniu publiczności, odbył się **2-gi międzynarodowy mecz lekkoatletyczny pań Polska—Niemcy.**

Mecz zakończył się spodziewanem **zwycięstwem drużyny niemieckiej** w stosunku — 60½:38½.

Walka Walasiewiczówny z Krauss w biegu na 100 m. budziła wyjątkowe zainteresowanie. Polka wyszła z dołków doskonale, z punktu objęła prowadzenie i **nie dała sobie prowadzenia odebrać**, wpadając pierwsza **na metę** w czasie 11.9 sek. Pierwszą była też w biegu na 200 m.

Co słychać w Krakowie.

SIERPIEŃ.

Poniedziałek 26: Matki Boskiej Częstochowskiej, Zefiryna pap. męcz.
Wschód słońca 4.47, zachód 18.37.
Długość dnia 13 godzin i 50 min.

Wtorek 27: Józefa Kalas., Eulalji p. m. Cezarego.
Wschód słońca 4.49, zachód 18.35.
Długość dnia 13 godzin i 46 min.

—oOo—

WYCIECZKA KOLEJARZY NIEMIECKICH W KRAKOWIE. Dowiadujemy się, że w dniu 8 września br. ma przybyć do Krakowa **delegacja niemieckich kolejarzy.** W skład wycieczki wchodzą najwybitniejsi dygnitarze kolejowi w ilości 25 osób, którzy podejmowani będą przez Dyrekcję Kolei Państwowych w Krakowie.

DZIECKO UTONĘŁO NA PŁYWALNI. W niedzielę w godzinach popołudniowych na pływalni w Parku Krakowskim utonął niestwierdzonego nazwiska chłopiec. Natychmiastowa akcja ratunkowa lekarza Pogotowia nie przyniosła pożądanego skutku, przeto ciało odwieziono do Zakładu Medycyny sądowej. Podkreślić należy, że dziecko to było bez żadnej opieki.

WYPADKI NAJECHANIA POJAZDÓW NA LUDZI NIE USTAJĄ. Skirło Joel, mechanik z zawodu, przechodził o godz. 11-ej w niedzielę ulicą Starowiślną i potrącony został przez nadjeżdżające auto. Skirło doznał licznych obrażeń cielesnych. Pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu lekarz Pogotowia, poczem odwieziono go do domu.

DZIECKO POZOSTAWIONE BEZ OPIEKI ZŁAMAŁO SOBIE RĄCZKĘ. Marjanna Skibówna, służąca u urzędnika prywatnego Andrzeja Szczerby, wysła na spacer z małem 3-letniem dzieckiem na planty. W pewnej chwili gdy służąca zajęta była rozmową ze znajomymi, dziecko spadło z ławki i złamało rękę. Zawezwany lekarz Pogotowia ratunkowego udzielił mu pierwszej pomocy.

——:000:——

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

ŚWIT: „Zamach w kasynie".
WANDA: „W wiedeńskiej kawiarence".
APOLLO: „Caranga".
SZTUKA: „Z pamiętników detektywa".
UCIECHA: „Syn marnotrawny".
SŁONKO: „Prokurator Alicja Horn". **Sotka**".
ADRIA: „Czerwona dama". — „Poszukiwacze złota".
PROMIEŃ: „Don Juan". — „Książę Arkadji".
BAGATELA: „Kochałam go". Na scenie rewja: „Ostrożnie, żony wracają".

——*——

OTWARCIE NOWEGO SEZONU W TEATRZE IM. J. SŁOWACKIEGO W KRAKOWIE. W najbliższą niedzielę 1 września br. nastąpi otwarcie nowego sezonu w krakowskim teatrze miejskim. Pierwszem przedstawieniem będzie „Wychowanka", komedja Aleksandra Fredry, w opracowaniu scenicznem i dekoracyjnem dyr. Karola Frycza.

ZAMÓWIENIA NA STAŁE MIEJSCA PREMJEROWE w teatrze im. J. Słowackiego na sezon 1935-36 przyjmuje administracja teatru codziennie od godz. 12—1 w południe i od 7—8 wieczorem. — Opłata roczna za zerezerwowanie stałego miejsca na premjery wynosi zł. 30 od loży i zł. 20 od fotelu i krzesła.

——oo——

Plac Zgody-targowiskiem owoców.

W piątek odbyło się w magistracie posiedzenie naczelników poszczególnych wydziałów, na którem m. in. postanowiono otworzyć w Krakowie specjalny targ dla hurtowej sprzedaży owoców. W wyniku narad postanowiono przeznaczyć na ten cel Plac Zgody. Postanowienie powyższe jest o tyle dobre, gdyż ustanie dotychczasowa sprzedaż hurtowa na ulicach, któ ra nadawała Krakowowi charakter małomiasteczkowy, a miejscami „dziki".

Plac Zgody jest miejscem utrzymywanem w jakim takim porządku i znajduje się w obrębie linji tramwajowej, zatem utworzenie targowiska owocowego w tym punkcie miasta uważać należy za względnie dobre.

Projekt rozszerzenia terenu Krakowa.

W kołach radzieckich Krakowa obiegają pogłoski, jakoby noszono się z zamiarem przedłożenia na najbliższem posiedzeniu rady miejskiej wniosku o zaciągnięcie pożyczki w kwocie 10 tysięcy złotych na sporządzenie planu za budowania gmin przyległych do Krakowa. Jakkolwiek gmina Krakowa nie może narzucać swego planu rozbudowy gminom odrębnym, wniosek ten jednak uważać należy jako pierwszy krok do przyłączenia do Krakowa nowych obszarów, tak bardzo potrzebnych dla rozwoju miasta.

Wybory delegatów do wojewódzkich kolegjów.

Niedziela w Krakowie upłynęła pod znakiem wyborów delegatów do wojewódzkich kolegjów.

Uprawnionych do głosowania na terenie Polski było 250.000 osób, zaś obwodów 2573. Według przepisów o ordynacji wyborczej, w każdym obwodzie powinno głosować 90 do 120 wyborców.

Senatorów z wyboru będzie 64, zaś z nominacji Prezydenta Rzeczypospolitej 32.

Jeśli idzie specjalnie o nasze miasto, żaden z 52 obwodów nie mógł poszczycić się zbyt wielką liczbą głosujących. Nikłą tę tendencję niektórzy kładą na karb urlopów wakacyjnych, bowiem zdarzało się niekiedy, że wysłane przez przewodniczących komisyj obwodowych listy z zawiadomieniem uprawnionego do głosowania o terminie i miejscu wyborów, wracały do komisji.

Przebieg wyborów w Krakowie był bardzo spokojny, zaś ilość głosujących wynosiła w nie których obwodach do 54 osób.

W wyniku wyborów, jako delegaci do kolegjów wyborczych wybrani zostali z Krakowa: wicepręz. **Klimecki**, prof. **Kutrzeba**, dyr. **Rzadkiewicz**, ks. dr. **Moliński**, prof. **Skoczylas**, dyr. **Dorawski**, wicepręz. **Radzyński**, dr. **Kuhn**, płk. **Korolewicz**, dr. **Scheuring**, dr. **Dobrowolski**, prof. **Kumaniecki**, płk. **Podgórski**, kurator **Godecki**, dyr. **Kochanowski**, b. poseł **Dyboski**, sędzia **Głowacz**, sędzia **Podobiński**, prez. **Parylewicz**, adw. **Bardel J.**, sędzia **Zacharski**, inż. **Ostrowski**, rektor **Dawidowski**, dyr. **Strojek**, dyr. **Orzelski**, prof. **Sawicki**, radny **Florczyk** dr. **Chodorowski**, prof. **Jul. Nowak**, por. **Nabeol**, płk. **Tomaszewski**, p. **Zacharjasiewicz**, inż. **Rippa**, dr. **Chan**, dr. **Czuchajowski**, p. **Skotnicki**, dr. **Bobrowski**, mjr. **Wilczyński**, p. **Zaręba**, dr. **Żak**, mgr. **Gorzecki**, dr. **Zaleski**, p. **Kowalik**, por. **Tomaszewski**, inż. **Wojciechowski**, ks. dr. **Niemczyński**, star. **Wnęk** i p. **Jasiecki**.

Zabiegi o zwiększenie eksportu w sierpniu.

W sferach przemysłowych Krakowa i zachodniej Małopolski liczne komentarze wywołała akcja, jaką ostatnio podjęło ministerstwo przemysłu i handlu. Mianowicie rozesłano do wszystkich firm przemysłowych i handlowych zajmujących się eksportem wezwanie, aby dołożyły wszelkich starań w tym kierunku, by **jeszcze w sierpniu wyeksportować towar z tych kontyngentów i zamówień, które są przewidziane na wrzesień.** Widocznie odnośnym czynnikom zależy na tem, by zwiększyć eksport w sierpniu nawet kosztem września. W zainteresowanych sferach tłumaczą to tem, że odnośnym czynnikom idzie o wykazanie jaknajlepszego bilansu handlowego za sierpień tak, by pomyślny wynik mógł być podany do ogólnej wiadomości **jeszcze przed dniem 8 września**, a to niezależnie od faktu, że wyczerpanie kontyngentów wrześniowych już w sierpniu wpłynąć może na odpowiednie pogorszenie bilansu handlowego za wrzesień.

Wspólnik bandyty Sasima-Sparzyński zeznaje.

W piątek został przesłuchany **drugi wspólnik groźnego bandyty Sasima, niejaki Władysław Sparzyński**, do którego przychwycenia w dużej mierze przyczynił się ranny w pościgu za Sasimem — wywiadowca Tokarz.

Jak wynika z zeznań Sparzyńskiego, Sasim uplanował kilka włamań na terenie Krakowa, których dokonać mieli razem. Zaprzecza natomiast, jakoby miał wogóle brać czynny udział w zamachu na życie wywiadowców. „Nie leży to w moim charakterze; jestem złodziej, ale mordercą nie będę", mówił on. Sparzyńskiego zatrzymano na razie w aresztach policyjnych.

W czasie śledztwa **Sasim przyznał się do planowanych napadów, jak i do dwóch włamań**, a mianowicie do kancelarji zboru ewangelickiego i do biura reprezentacji fabryki żarówek **„Pilot", mieszczącej się przy ul. Podwale.**

Wywiadowca Tokarz, który w pościgu tym odniósł ranę postrzałową, jak nam donoszą ze szpitala, czuje się dobrze i jest nadzieja, iż w niedługim już czasie będzie zdolnym do pełnienia swej niebezpiecznej służby, wciąż narażającej osobę jego ze strony opryszków podobnych Sasimowi na niebezpieczeństwa.

—oOo—

Epilog nadużyć w firmie „Wedel".

W przyszłym tygodniu Sąd apelacyjny rozpatrywać będzie sprawę nadużyć w firmie „Wedel", dokonywanych przez b. kierownika filji, niejakiego Łuczkę Edwarda. Nadużycia te sięgają sumy **kilkunastu tysięcy złotych** i na mocy wyroku Sądu Okręgowego **Łuczkę osadzono w więzieniu.** Ponieważ odwołał się on od tego wyroku, przeto sprawa ta w przyszłym tygodniu znajdzie się na wokandzie Sądu Apelacyjnego.

—oOo—

Nowa taksa klimatyczna w Zakopanem.

Wydział wykonawczy komisji uzdrowiskowej uchwalił w związku ze zbliżającym się sezonem jesiennym — w celu zapropagowania tego w Tatrach szczególnie pięknego okresu — znaczną redukcję taksy klimatycznej. Redukcja ta obowiązywać będzie od 1. września do 15 grudnia br. Zasadnicza taksa w tym okresie wynosić będzie od osoby (rodzina, składająca się z rodziców i nieletnich dzieci płaci tylko za trzy osoby) za 1 tydzień 5 zł. zamiast 8 zł., za 2 tygodnie 8 zł. zamiast 14 zł., za trzy tygodnie 10 zł. zamiast 18 zł., za 4 tygodnie 14 zł. zamiast 24 zł., za 6 tygodni 16 zł. zamiast 26 zł. Taksa urzędnicza wynosi za 1 tydzień 8 zł. zamiast 5 zł., za 2 tygodnie 5 zł. zamiast 8 zł., za trzy tygodnie 6,50 zł. zamiast 10 zł., za 4 tygodnie 8 zł. zamiast 12 zł., za 5 tygodni 9 zł. zamiast 14 zł., za 6 tygodni 10 zł. zamiast 16 zł. co wynosi około 40% zniżki.

Podkreślić również należy, że jednocześnie ulegną znacznej redukcji ceny w pensjonatach oraz, że w okresie jesiennym przysługiwać będą powracającym z uzdrowisk 50% zniżki kolejowe.

Sport

Cracovia-Warszawianka 4:1.

Cracovia poważnie poprawiła swą pozycję w lidze, zwyciężając w ub. niedzielę na boisku własnem **Warszawiankę 4:1 (2:0).** Pierwsza połoła tego spotkania ubiegła pod znakiem przewagi Cracovii, która nie miała jednak szczęścia w strzałach. W 8 minucie **Zembaczyński, przy wybitnej pomocy** bramkarza gości **Rudnickiego, zdobywa** pierwszą bramkę. W 32 minucie podwyższa wynik do 2:0 **Malczyk.** W drugiej połowie gra wyrównana.

Trzecia bramka dla Cracovii padła w 30 minucie po przerwie. Zdobył ją **Korbas.** Warszawianka nie daje mimo stanu 3:0 za wygraną i w 35 minucie zdobywa honorowy punkt przez **Polskiego.** Serję bramek kończy **Korbas**, który na dwie minuty przed końcem ustala wynik dnia 4:1. — Cracovia grała słabiej, nie zawiodła jednak pokładanych nadziei 3 tysięcy zgromadzonych widzów, którzy spodziewali się wygranej. Wpłynął na to brak **Kisielińskiego i Białka**, których zastąpili Szeliga i Lasota. Sędzia p. Andrzejak.

Kolarze niemieccy w Warszawie.

W piątek wieczorem przybyła do Warszawy reprezentacyjna drużyna kolarzy na mecz Warszawa—Berlin. Gości powitali: Zarząd P. Z. T. K., przedstawiciele klubów kolarskich, prasy i t. d. Z dworca kolarze zostali przewiezieni samochodami na stadjon Wojska Polskiego, gdzie zanocowali. Kierownictwo reprezentacji Niemiec wraz z przedstawicielami prasy niemieckiej przybyli do Warszawy w sobotę.

Ostateczny skład reprezentacji Polski jest następujący: **Galeja, Ignaczak, Józef Kapiak, Kiełbasa, Konopczyński, Kołodziejczyk, Michalak, Napierała, Targoński, Starzyński, Wasilewski i Zieliński.**

Kierownikiem wyścigu jest prezes Polskiego Związku Towarzystw Kolarskich płk. Gebel. W skład komisji wchodzą pp. Radwański, Podbudejski, Skiba, Woźniak i Bursztynowicz.

WYJAZD POLSKICH KOLARZY DO RUMUNJI. W piątek wieczorem wyjechała Polska ekipa kolarska na wyścig dookoła Rumunji. Ostateczny skład ekipy: **Igo, Korwin-Piotrowski, Lipiński Daniel.** Z zawodnikami wyjechał jako kierownik drużyny i przedstawiciel Polskiego Związku Towarzystw Kolarskich **p. J. Teryks z Legji.**

Z Rzeszowa.

RZESZÓW POMINIĘTY PRZEZ KOLEGJUM WYBORCZE.

Pierwszy akt wyborczy, znakomicie zareżyserowany, rozegrał się na Kolegjum wyborczem dnia 14-go sierpnia wedle ustalonego z góry programu. Na kilka tygodni przed 14-tym, wiadomem było powszechnie, że na posłów wyznaczeni są: rolnik Szetela spod Strzyżowa i legjonista Dostych, burmistrz ze Sokołowa. Napróżno chodziły różne delegacje do p. starosty, by Rzeszów, miasto liczące przeszło 30 tysięcy, ośrodek powiatu i okręgu, centrum życia intelektualnego, handlowego, a nawet przemysłowego, wziąć w rachubę. **Dwaj wyznaczeni na posłów musieli przejść na Kolegjum jako dwaj pierwsi i przeszli.** O trzecie i czwarte miejsce nie troszczono się widocznie dlatego, że reżyserzy są pewni 8-go września, więc obojętnem jest, kto się poza drugiem miejscem znajdzie.

Biedny Rzeszów. W czasach walki o niepodległość, w obronie Lwowa, w „Cudzie nad Wisłą", zdziałał więcej, aniżeli wiele innych miast, jak słonko rozsyłał promienie patrjotyzmu i ofiarności na daleką okolicę, posiadał i posiada ludzi wybitnie narodowo i społecznie pracujących, dzisiaj nie chciano ani szukać, ani widzieć w nim człowieka godnego na kandydata do Sejmu. Byli ludzie, niestety krótkowzroczni, co się u nas w dzisiejszych czasach zdarza, którzy twierdzili, że po uchwaleniu nowej Konstytucji, głoszone przez P. Prem. Sławka hasło: „dobór ludzi na podstawie walorów osobistych i spracy społecznej będzie jedynym miernikiem przy szukaniu, czy zgłaszaniu się kandydatów, że wszelki nacisk będzie wykluczony. Przeżyliśmy zupełnie co innego. Wobec tak przeprowadzonych kandydatów w Kolegjach, trudno mówić o bojkocie wyborów. Nie będzie bojkotu, natomiast wystąpuje apatja, zobojętnienie obywateli. **B. J.**

NOWOCZESNE MIESZKANIE ZA 18—22 ZŁOTE MIESIĘCZNIE.

Warszawa, 25. 8. Niedawno oddano do uóytku pierwszą serję najtańszych mieszkań robotniczych w osiedlu na Rakowcu. Serja ta obejmuje 100 mieszkań. Są to pomieszczenia najtańsze w Warszawie, gdyż **komorne za pokój z kuchnią, nowocześnie urządzony i zaopatrzony we wszystkie instalacje, wynosi od 18—22 zł. miesięcznie.** W najbliższym czasie oddana będzie druga serja 100 mieszkań. Program budowy domów robotniczych przewiduje wykonanie w Warszawie dalszych seryj domów w latach 1936, 1937 i 1938.

——ooOoo——

Rzeczy ciekawe.

Sprowadzanie owadów z Europy.

Do wioski Iszk na Węgrzech przybyli niedawno trzej uczeni angielscy z Kanady, którzy tam zamieszkali i ku zdziwieniu mieszkańców zajęli się gorliwie zbieraniem rozmaitych owadów leśnych. Codziennie zrana udawali się na wyprawę do lasu i co wieczór wracali obładowani skrzynkami z bogatym łupem. Udało im się w ciągu kilku tygodni złowić blisko trzysta tysięcy sztuk rozmaitych owadów, które zostały zapakowane starannie do szklanych słojów. Po powrocie do Budapesztu uczeni leśnicy kanadyjscy wyekspedjowali oryginalny żywy ładunek do Kanady. Wyjaśnili oni, że złapane przez nich gatunki owadów, znajdujące się w lasach węgierskich, tępią i niszczą szkodniki leśne, które zagrażają lasom w Kanadzie. Chodzi więc o to, aby zaklimatyzować w Kanadzie owe gatunki owadów węgierskich dla wytępienia innych gatunków szkodliwych.

WĄŻ W PRZESYŁCE BANANÓW. — Z Remes donoszą, że w czasie wyładunku transportu bananów, który nadszedł z Kolumbji wypełzł wąż, grubości ręki i długości półtora metra. Z wielkim trudem udało się węża wpakować spowrotem do skrzynki.

TO SIĘ NAZYWA RUCH SAMOCHODOWY. W Salcburgu, zarząd nowozbudowanej autostrady przez Gross Glockner, ściągnął tytułem opłat drogowych za ostatnie trzy dni, t. zn. od 17 sierpnia, 88.000 marek od 79.000 samochodów.

POLA DJAMENTOWE W ABISYNJI. Agencja Stefani donosi, że w pobliżu Uddu-ru, odległego o 150 klm. od granicy, kapitan Frattini odkrył pola djamentowe. Natychmiast zawiadomiono o tem władze rządowe w Magadiscio, które wysłą na miejsce rzeczoznawców, celem sprawdzenia tego nie zwykłego meldunku. W razie sprawdzenia tej wiadomości, słynne kopalnie djamentów w Południowej Afryce, stanowiące własność Wielkiej Brytanji, otrzymałyby poważną konkurencję.

DREWNIANY ROWER. Jeden z profesorów politechniki warszawskiej skonstruował tytułem próby rower drewniany. Cała rama złożona jest z cienkich deseczek, wyjątkowo lekkich i elastycznych. Rower ten posiada trzy biegi, przyczem tylne koło jest normalnej wielkości, przednie zaś o wiele mniejsze. Profesor nawiązał kontakt z wytwórnią rowerów, zamierzając produkować je w większych ilościach dla sprzedaży.

KATASTROFA POLSKIEGO SZYBOWCA. Warszawa, (PAT.) W dniu 23 b. m. w czasie lotu ćwiczebnego na awjonetce aeroklubu warszawskiego, wskutek defektu silnika uległ katastrofie pilot **Klemens Prusak**. Katastrofa wydarzyła się koło wsi Zagościniec pow. radzymińskiego. Rannego pilota odwieziono do szpitala w Warszawie. Życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Humor.

Dobrze zrozumiał. — Ojciec chce pokryć wszystkie nasze wydatki podczas podróży poślubnej!

— Cudownie! Nie wrócimy wcale do domu!

Przepowiednia górala.

Pan Walery Kapuśniak spędza letnie miesiące w Zakopanem. Jednego dnia postanawia się wybrać do Morskiego Oka.

— Panie góral! — zwraca się do swego gospodarza — jak pan myśli, będzie jutro pogoda?

Gazda zamyśla się chwilę i, spoglądając na niebo, odpowiada:

— Z rana będzie lekkie zachmurzenie, tak mniej więcej do południa, potem zachmurzenie się zwiększy, a pod wieczór możliwe deszcze.

Pan Walenty jest zachwycony przepowiednią górala:

— Panie gazda — mówi — skąd pan to wszystko wie?

— Słuchałem radja.

Po wypadku samochodowym. Pan Zbyszek wpadł pod auto. Pogotowie zawiozło ofiarę do szpitala. Przy łóżku chorego czuwają dwaj przyjaciele i naradzają się, w jaki sposób zawiadomić żonę.

— Trzeba to zrobić bardzo ostrożnie — powiada jeden.

— Oczywiście — potwierdza drugi. — Poślemy Karola, on się jąka!

OD MAŁEGO. Kiedym założył własne przedsiębiorstwo, nie posiadałem nic, prócz własnych zdolności.

— Zaczynał pan naprawdę od małego.

Radjo.

Programy stacyj radjowych.

Wtorek, dnia 27-go sierpnia 1935.

Kraków. (293,5 m). Godz. 6.30 Transm. z Warszawy i Poznania; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wskazówki praktyczne; 9.15 Transmisja z Warszawy; 9.30 Transmisja z Triestu przez Warszawę; 11.57 Sygnał czasu, oraz hejnał z wieży Marjackiej; 12.03 Transmisja z Warszawy; 12.15 Muzyka popularna z płyt; 13.30 Transmisja z Warszawy; 15.15 Transmisja z Warszawy i Katowic; 16 Transmisja z Warszawy: 16.15 Koncert fortepianowy; 16.50 Transmisja z Warszawy i Wilna; 18: Transmisja z Warszawy: 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Wiadomości bieżące; 18.45 Płyty; 19.05 Program na dzień następny; 19.15 Koncert reklamowy; 19.30 Koncert wokalny solistów; 1ú.50 Tr. z Warszawy: 20 Pogadanka; 20.10 Transmisja z Warszawy; 21 Muzyka taneczne z płyt; 21,10 Tr. z Warszawy: 22.36 Wiadomości sportowe; 22.40: Transmisja z Warszawy.

Lwów. (377.4 m). Godz. 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Silva rerum i życie artystyczne; 20 Zła reklama — czy dobra? felieton.

Warszawa. (1339.3 m). Godz. 6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.36 Gimnastyka; 6.50 Płyty; W przerwie o godz. 7.20 Dziennik poranny oraz Pogadanka sportowo-turystyczna; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wskazówki praktyczne; 9.15 Płyty; g. 9.30 Transmisja z pierwszej podróży statku „Piłsudski“ z Triestu do Gdyni (Transm. z Triestu); 11.57 Sygnał czasu; 12 Hejnał z wieży Marjackiej z Krakowa; 12.03 Wiadomości meteorologiczne; g. 12.05 Dziennik południowy; 12.15 Muzyka salonowa z płyt; 13 Chwilka dla kobiet; 13.05 Koncert orkiestry Wiktora Tychowskiego; 13.30 Z rynku pracy; 15.15 Przegląd giełdowy; 15.25 Wiadomości o eksporcie polskim; 15.30 Koncert z Katowic; 16 Skrzynka PKO; 16.15 Płyty; 16.50 Codzienny odcinek prozy; 17 Koncert dla naszych letnisk i uzdrowisk; 10 Ptasie mleko — pogadanka; 18.10: Minuta poezji; 18.15 Cała Polska śpiewa; g. 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Życie artystyczne i kulturalne stolicy; 18.45 Muzyka z płyt; 19.05 Program na dzień następny; 19.15 Koncert reklamowy; 19.30 Piosenki z płyt; 19.50 Pogadanka aktualna; 20 Wiadomości rolnicze; 20.10 Recital wiolonczelowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski! 21 Muzyka lekka z płyt; 21.10 Transmisja Olimpjady Szachowej z oficerskiego kasyna garn. w Warszawie; 21.30 Kncert symfoniczny orkiestry P. R.; 22.30: Wiadomości sportowe; 22.40 Koncert orkiestry P. R.; W przerwie o godz. 23 Wiadomości meteorologiczne.

Katowice. (395.8 m). Godz. 15.15 Giełda zbożowo-towarowa; 15.20 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 15.30 Koncert orkiestry 73 pp.; 18.30 Nasze ogródki dla dzieci — pogadanka; 20 Poradnik turystyczno-sportowy.

Z rajdu awjonetek sportowych w Łodzi.

Zwycięski samolot RWD 5. pilotowany przez kpt. Edwarda Peterka na II rajdzie Awjonetek Sportowych w Łodzi.

AGATA CHRISTIE 22

Niebezpieczny dom.

Tłumacz. z angielskiego Z. Skolimowskiej.

———ooOoo———

— Czy to z powodu wzruszenia, któremu uległam?

Stary detektyw wysunął się naprzód.

— Chodzi o to aby pani była w zupełnem bezpieczeństwie, nie tylko ze względu na panią, lecz i dla mego spokoju. Czujne oko dobrej pielęgniarki wydaje mi się niezbędne dla pani.

— Tak, — odrzekła Nick, — rozumiem bardzo dobrze. Lecz pan nie zdaje sobie sprawy, że me obawy przeszły. Jeśli mój prześladowca pragnie mnie zabić, niechaj się nie krępuje, nie zależy mi na tem... już teraz.

— Sza... sza,... proszę trzymać w ryzach nerwy, — rzekłem.

— Pan nie wie... nikt nie może wiedzieć co się dzieje we mnie.

— Proszę posłuchać naszej rady — mówił doktor pełnym troskliwości tonem. — Jeśli pani pozwoli, zawiozę panią mem autem a potem dam pani proszek, który zapewni pani noc spokojną. Cóż pani na to?

— Uczynię, co panowie chcecie, lecz mnie jest wszystko jedno.

— Pojmuję doskonale stan umysłu pani, — rzekł Poirot, kładąc braterskim ruchem rękę na ramię panienki. — Jestem bardzo zgnębiony, że taką klęskę poniosłem. Pani mi wybaczy!

— Ależ panie — rzekła Nick tym samym bezbarwnym głosem. — Pan przecież nie ma sobie nic do wyrzucenia.

— Pani jest doprawdy bardzo względna i dobra.

— Nie ja...

Przerwała nagle słysząc głos Challengera, który jak wicher wpadł nagle do pokoju.

— Co się tu dzieje? — zawołał marynarz. — Przyjeżdżam i znajduję dwóch policjantów przy bramie. O co chodzi? Powiadają mi, że ktoś jest zabity. Błagam o wyjaśnienie.

— Głos jego zdradzał głęboki niepokój. W tejże samej chwili, zdałem sobie sprawę, że Poirot i lekarz zasłaniają nam widok młodej dziewczyny. Nie pozostawiając czasu na odpowiedź, zapytał powtórnie:

— Powiedzcież panowie.... to przecie niemożliwe... Nick nie umarła?

— Uspokój się pan, — odparł spokojnie Poirot, — ona żyje.

Uhunął się i Challenger mógł ujrzeć leżącą na kanapie.

Przez chwilę nie śmiał własnym oczom wierzyć, poczem wymamrotał:

— Nick, Nick...

I nagle padł na kolana przed kanapą. Z twarzą zasłoniętą rękami wyrzekł głosem stłumionym:

— Nick, droga moja, myślałem żeś umarła.

Nick spróbowała się podnieść.

— Cóż znowu, panie Jerzy. Widzisz przecie, że żyję. Nie bądź tak niedorzeczny, Wstał i strwożony rozejrzał się po pokoju:

— Tak, ale ktoś umarł, jak mi powiedział policjant.

— Prawda, — odrzekła Nick — to Maggie, biedna, biedna Maggie.... o...

— Im prędzej się pani położy, tem lepiej, — rzekł doktór. — Zabieram pana zaraz. Prosiłem pani Rice o przygotowanie niezbędnych rzeczy pani.

Gdyśmy wyszli na ulicę Challenger ujął mię pod ramię.

— Nic nie rozumiem. Gdzie ją zabieraja?

Wyjaśniłem mu stan rzeczy. Nie było wątpliwości o rodzaju uczuć jakie kapitan Challenger żywił dla panny Nick; żaden wielbiciel nie odkryłby szczerszej najskrytszych serca tajników.

ROZDZIAŁ IX.

Od A do Y.

Nigdy chyba nie zapomnę nocy, która nastąpiła potem. Poirot popadł w takie moralne zgnębienie, że stan jego zaczął mię poważnie niepokoić. Chodząc tam i napowrót po pokoju obarczał się najrozmaitszemi wyrzutami, głuchy na me słowa perswazji i pociechy.

Dlaczego miałem za dobre wyobrażenie o sobie? Jestem teraz srodze ukarany. Któż mógł podobną czelność przewidzieć? Ja który myślałem, że zarządziłem wszelkie zabezpieczenia.., a tymczasem poprostu ostrzegłem mordercę...

— W jaki sposób?

— Otoczyłem kordonem bezpieczeństwa pannę Nick i prawie w moich oczach on przekroczył go. Mimo naszej czujności morderca osiągnął swój cel.

— Nie całkiem, — zauważyłem.

— Że nie całkiem, to tylko przypadek! Ktoś przypłacił życiem nasze niedopatrzenie. Ta pomyłka mordercy pogarsza położenie, gdyż z pewnością uważa on że jeszcze nie dopiął celu. Czy rozumiesz mnie? To wszystko może jeszcze spowodować utratę drugiego życia.

— Z pewnością nie podczas twego pobytu tutaj, — zawołałem z oburzeniem.

— Dzięki ci drogi przyjacielu. Dzięki za twoje zaufanie i wiarę. Słowa twoje budzą we mnie otuchę. Ach nie, Herkules Poirot nie popełni nowego błędu. Wystarczy jeden trup. Rozpocznę wszystko na nowo, pójdę już na pewniaka.

— Koniec końców utrzymujesz nadal, że panna Nick jest w niebezpieczeństwie?

— Naturalnie, dlaczegożbym inaczej umieścił ją w sanatorjum?

— A więc ten szok był tylko pozorem?

— Szok? Czyliż nie łatwiej wrócić do równowagi po wstrząśnieniu u siebie w domu aniżeli w sanatorjum? Jedynie myśl o jej bezpieczeństwie poddała mi ten plan, do którego lekarz chętnie się zastosował. Nikt, nawet najbliżsi przyjaciele panny Buckley nie będą mieli dostępu do jej osoby. Tylko ty i ja będziemy mogli ją widywać. Co zaś do innych: „niemożliwe, taki jest nakaz lekarza“, powiedzą im w sanatorjum. I każdy będzie musiał się poddać temu wyrokowi.

— Tak, ale...

— Ale co?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Na falach radja.

Kto wynalazł radjo?

Na pytanie interesujące każdego miłośnika radjofonji: „Kto właściwie wynalazł radjo“ otrzymać można różne odpowiedzi. Jeśli odpowiada Amerykanin — padnie nazwisko Edisona, zresztą nie bez racji, bo Edison w rozwoju radjofonji ma również swój udział. W Italji usłyszy się nazwisko Marconi'ego, względnie jego nauczyciela Righi; w Anglji wspominają Faraday'a i Maxwella, a wreszcie w Niemczech — Henryka Hertza.

Z różnych odpowiedzi wynika jasno jedno: właściwego wynalazcy radja niema, są tylko różni badacze, którzy niezależną od siebie pracą i wytrwałością kładli podwaliny pod ten wielki gmach współczesnej techniki. Radjo w żadnym wypadku nie jest owocem pracy jednego człowieka. Poprzednikami radja byli dwaj Anglicy, którzy swemi badaniami umożliwili naukowe warunki odkrycia radja.

Michał Faraday, syn kowala, wyjątkową zdolnością obserwacji i niezmordowanym zapałem, wydźwignął się ku wyżynie największych badaczy naukowych wszystkich czasów. Jemu zawdzięczamy wyprowadzenie podstawowych praw nauki o elektryczności, w szczególności zaś praw o indukcji i polu magnetycznem. Te odkrycia, chociaż dokonane w pierwszej połowie XIX wieku należą dziś do A B C radjotechniki.

James Clark Maxwell, jako dobry matematyk, ujął odkrycia Faraday'a w formuły matematyczne. Pierwszy Maxwell doszedł do przekonania, iż muszą istnieć elektromagnetyczne drgania, argumentując to analogją do drgań świetlnych.

Teoretyczne podstawy zostały rzucone. **Wilhelm Feddersen** eksperymentalnie udowodnił, że w butelce leydejskiej elektryczny prąd krąży perjodycznie tàm i spowrotem. Feddersen sfotografował w r. 1885 odkryty przez siebie eksperymentalny dowód prawdziwości przypuszczeń Faraday'a i otrzymał w regularnych odstępach na kliszy jaśniejsze i ciemniejsze pasy, odpowiadające drganiom prądu.

Gruntownie i zręcznie zabrał się do pracy nad drganiami elektromagnetycznemi niemiecki fizyk **Henryk Hertz.** Hertz był pierwszym, któremu udało się nadać ultra-krótkie fale radjowe w jednym rogu pracowni, a następnie odebrać je w drugim rogu przy pomocy odbiornika. Oczywiście Hertz nie przypuszczał, aby jego fale mogły być kiedyś użyte do przekazywania wiadomości, koncertów i odczytów, tembardziej, że za jego życia, odkrycie pozostało niewykorzystane, niemniej jednak późniejsze badania nad radjem poszły po wskazanej przez jego eksperyment linji.

W rok po śmierci Hertza wynalazek prądów wysokiej częstotliwości doznał nowego impulsu. **Guglielmo Marconi,** skierowany przez Righi'ego do badania fal Hertza, zwrócił uwagę na handlowe możliwości nowego wynalazku. Marconi umiał połączyć badania naukowe z tendencjami praktycznemi. W Bolonji udało mu się przesłać przy pomocy fal elektrycznych znaki Morsego na odległość 3 klm. Poszukiwania swe kontynuował Marconi w Anglji, gdzie zyskał poparcie Precce'a, dyrektora angielskich telegrafów. Gdy udało się przesłać sygnały telegraficzne na odległość 12 klm., badania Marconi'ego weszły na drogę regularnych i nieustannych udoskonaleń.

W różnych krajach wynalazcy pracowali równolegle z Marconim nad wynalezieniem lepszych aparatów, dzięki czemu pewność odbierania sygnałów i odległość wzrasta z roku na rok. Z tych czasów wymienić należy szczególnie **Edonard'a Branly, Slaby' Arco, Maxa Wien i Ferdynanda Braun.**

Wśród wynalazców radja osobne miejsce zajmują ci, którzy po r. 1900 zajmowali się radjotelefonją. Bez wynalezienia odpowiedniej lampy radjo w dzisiejszej postaci byłoby nie do pomyślenia. Pierwsza zasługa w tej dziedzinie należy do **Edisona,** następnie i do J. A. Flemmga, Lee de Foresta, Roberta von Liebena i Aleksandra Meissnera.

Dlaczego aparat radjowy nie działa?

Pytanie to jest źródłem kłopotów dla każdego radjosłuchacza. Podajemy tutaj kilka sposobów naprawy odbiornika detektorowego w zakresie możliwości każdego słuchacza. A więc — aparat nie działa, gdyż:

— **Antena uziemiona,** podnieść rączkę przełącznika antenowego ku górze.

— **Igła nie dotyka do kryształu,** dosunąć igłę do kryształu i wyszukać czuły punkt.

— **Wtyczka antenowa lub uziemienie odłączone od odbiornika,** włączyć je do odpowiednich gniazd.

— **Jedna z wtyczek słuchawkowych odłączona od odbiornika,** włączyć ją do odpowiedniego gniazdka.

— **Źle nastawiony przełącznik falowy,** przekręcić gałkę przełącznika na odbierany zakres fal.

— **Nadłamanie sznurów lub obluzowanie się śrubek we wtyczkach słuchawkowych,** sprawdzić słuchawki na innym odbiorniku, który działa dobrze (naprzykład u sąsiada), a po stwierdzeniu uszkodzenia oddać je do naprawy.

— **Nadłamanie w przewodach:** antenowym, uziemiającym lub brak kontaktu z wtyczkami bądź ze śrubkami przełącznika antenowego, sprawdzić przewody i wtyczki.

— **Uszkodzenia odbiornika,** sprawdzić najpierw na innej antenie, a jeżeli nie będzie działać, oddać go do naprawy.

Tyle w wypadku zupełnego milczenia odbiornika. Gdy aparat wprawdzie działa, ale audycje słychać z cicho, to zapewne:

— **Igła dotyka kryształu w nieczułym punkcie,** wyszukać punkt czulszy.

— **Skala strojenia przekręcona na niewłaściwe położenie,** nieodpowiadające odbiorowi stacji, dostroić odbiornik do odbieranej fali.

— **Stary kryształ** (znieczulony) wymienić na nowy lub wyjąć z detektora i odłupać jego kawałek w celu odsłonięcia czułej powierzchni.

— **Zadługa lub zakrótka antena,** skrócić antenę lub założyć dłuższą.

Audycję wprawdzie słychać dobrze, ale w słuchawkach poza słowami prelegenta i tonami muzyki słychać nieprzyjemne trzaski. Trzaski te pochodzą z tego, że:

— **Antena lub doprowadzenie dotyka dachu,** sprawdzić i naciągnąć antenę lub doprowadzenie.

— **Nadłamane sznury słuchawkowe lub stały kontakt z wtyczkami bądź z gniazdkami odbiornika,** sprawdzić sznury przy poruszaniu niemi lub podkręcać śrubki w wtyczkach, bądź porozginać ich końce przy pomocy noża.

— **Zbliżająca się burza** (b. silne trzaski), uziemić antenę.

193 miljony ludzi słuchających radja.

Liczba radjoodbiorników instalowanych po domach wzrosła w ciągu 1934 r., do 48.300.000 licząc w cyfrach okrągłych, to znaczy, że radja słucha w przybliżeniu 193 miljony ludzi.

Stany Zjednoczone, jak i dotychczas, przodują innym krajom, pod względem liczby słuchaczy. Cyfry podane obecnie przez Amerykę są pośrednią, wyprowadzoną na podstawie dwóch niezależnych oszacowań. Z obliczeń tych wynika, że liczba rodzin, zaopatrzonych w odbiorniki, wzrosła o 1.835.000, w czem spora ilość odbiorników krótkofalowych, umożliwiających właścicielom łączność z Europą i z innemi odległemi częściami świata.

Danja, pod względem nasycenia odbiornikami, stoi jak dawniej na pierwszem miejscu pośród państw, które pobierają opłaty za abonament — i dzięki temu, — mają dokładne spisy radjosłuchaczy. Nasycenie odbiornikami wzrosło w Danji ze 150,1 do 160 odbiorników na każde 1000 obywateli. Wielka Brytanja oraz Irlandja w dniu 31 grudnia miały ze wszystkich państw na świecie największą ilość zarejestrowanych odbiorników. Niemcy zaś stały na pierwszem miejscu pod względem wzrostu liczby odbiorników, przybyło ich bowiem w ciągu tego roku 1.090.314, gdy tymczasem w Wielkiej Brytanji — 806.810.

Szwecja stoi, jak dawniej, na czwartem miejscu pod względem nasycenia odbiornikami, ale największy skok w ilości odbiorników notujemy w r. 1934 w Holandji, która pod koniec 1934 r. miała 909.137 odbiorników. O Imperjum Brytyjskiem, chlubnie świadczy fakt, że 6-te i 7-me miejsce pod względem nasycenia odbiornikami zajmują teraz dwa brytyjskie dominja, a mianowicie: Australijski Związek Państw i Nowa Zelandja, które liczą razem 830.000 abonentów. Rozwój radja w Austrjalji posuwa się naprzód powoli ale bez przerwy, mimo wielkich trudności finansowych. Przyrost ubiegłego roku jest cokolwiek większy niż 1933 r. Belgja, która idzie teraz po Austrji pod względem nasycenia radjosłuchaczami, posunęła się bardzo naprzód w r. 1934, bo z 57.1 na 73.52 na każde 1000 obywateli. Francja posuwa się powoli naprzód, 1¾ miljona słuchaczy pod koniec 1934 r. nie są — jak dla niej — cyfrą zbyt imponującą. Ilość abonentów w Japonji rośnie z równomiernością niemal że matematyczną. Tego roku można spodziewać się znacznego przyrostu z powodu obniżenia opłaty abonamentowej, oraz dalszego wzmacniania siły stacyj przekaźnikowych.

We Włoszech ilość słuchaczy ciągle jeszcze wydaje się za mała; ale to się powinno niebawem zmienić, sądząc z ogromnej popularności, jaką cieszą się nowe instalacje po szkołach.

Stałe audycja radjowe dla wszystkich.

Począwszy od września Polskie Radjo nadawać będzie we wtorki naprzemian „skrzynkę językową“ i „encyklopedję mówioną“. Obie te audycje przeznaczone są rzeczywiście dla wszystkich, gdyż poruszają tematy z praktyki codziennego życia słuchaczy radjowych, a pozatem dają możność usłyszenia fachowej odpowiedzi na pytanie, skierowane bądź w sprawach językowych, bądź też encyklopedycznych do radja. — Skrzynkę językową prowadzić będzie prof. W. Doroszewski z Warszawy, a encyklopedję mówioną przez radjo — inż. W. Broniewski z Krakowa. Audycje te nadawane będą stale we wtorki 17.50 do 18.00.

Propaganda Polskiej muzyki przez radjo

W najbliższym sezonie programowym Wydział Muzyczny Polskiego Radja rozpocznie planową propagandę muzyki polskiej przez radjo. Propaganda ta obejmie równocześnie teren krajowy i zagraniczny. Wobec coraz liczniejszych dowodów, że muzyki polskiej przez radjo słucha cała Europa, — Polskie Radjo poczuwa się do obowiązku pokazania krajowi i światu naszego dorobku muzycznego. Aby osiągnąć ten cel, aby każdy koncert radjowy, który ma na celu propagandę polskiej muzyki, spełnił istotnie swoje zadanie a temsamem przynosił korzyści w państwowem znaczeniu, musi stać na odpowiedniej wyżynie artystycznej.

Samoloty i ludzie.

Polskie Radjo rozpoczyna dnia 28. VIII. r. b. cykl pięciu reportaży z życia maszyn i ludzi powietrza. Cykl ten rozpocznie reportaż Al. Zasuszanki p. t. „Samolot, szybowiec i balon widziane z ziemi“, następnym reportażem będzie „Z kabiny pilota“ J. Rzewnickiego, a trzeciw z kolei — inż. pil. Grzeszczyka Szcz. „Loty bez silnika“. Reportaże wygłaszane będą w każdą środę, a więc dnia 28. VIII. 4. IX. i 11. IX. Czwarty odczyt z tego cyklu — odbędzie się w piątek dnia 13. IX. i będzie nosił tytuł „Balon — najstarszy sprzęt powietrzny“, w opracowaniu kpt. pil. Burzyńskiego.

Wznowienie cyklu pogadanek radjowych

Począwszy od dnia 6 września Polskie Radjo wznawia, cieszący się dużem powodzeniem w ubiegłym sezonie programowym, cykl feljetonów p. t. „Miasta i miasteczka polskie“. Odczyty te, obrazować będą życie i pracę zapomnianych często miasteczek Rzeczypospolitej, i nadawane będą stale w każdy piątek tygodnia między 17.50—18. Przywrócenie tych odczytów jest wynikiem coraz bardziej uwidaczniającego się w programie radjowym zainteresowania naszą prowincją.

Interesujący koncert symfoniczny polskich kompozytorów.

Z wyłącznie polskich kompozytorów składa się program koncertu symfonicznego P. R. dnia 26. VIII. o godz. 21.00. Koncert ten będzie szczególnie ciekawy, z tego względu, że przyniesie kilka pierwszych wykonań polskich kompozytorów starszej daty, bo nawet kompozytorów wieków ubiegłych i pierwsze wykonanie utworu jednego z najzdolniejszych kompozytorów współczesnych: Palestra. Tak więc z dzieł dawnych usłyszymy dwie uwertury Stefaniego, kompozytora urodzonego w r. 1800, mianowicie: uwertury do „Król w kraju“ i „Piorun“ i Dobrzyńskiego: Symfonję charakterystyczną. Dobrzyński to znakomity przedstawiciel polskiej muzyki symfonicznej pierwszej połowy w. XIX-ego. Uwertura Romana Palestra jest utworem skomponowanym specjalnie do mikrofonu, czyli uwzględniającym w wysokim stopniu warunki dźwiękowe radja, co przedewszystkiem uwydatnia się w rodzaju instrumentacji. Utwór ten zupełnie nowoczesny, zasługuje na szczególną uwagę słuchacza.

Radjowa pogadanka przyrodnicza.

O świecie istot najmniejszych, jakiemi są drobnoustroje nie dowiedziałby się człowiek zapewne nigdy, gdyby nie wynalazł swego czasu cudownego przyrządu, jakim jest mikroskop. Obecnie posługują się mikroskopem prawie wszystkie nauki przyrodnicze, jest on koniecznym środkiem pomocniczym w medycynie, nie może się obyć bez niego kryminalistyka przy badaniu odcisków daktyloskopowych. Warto się więc dowiedzieć, jak został zbudowany już w wieku XVI pierwszy mikroskop i udoskonalając się przez wieki doszedł do tak doskonałego aparatu, jakim jest nowoczesny mikroskop elektronowy bez soczewek. Posłuchajmy co o tem mówić będzie przez radjo dr. J. Baumgarten w swej pogawędce z cyklu „Ze świata wielkich i drobnych wynalazków“ p. t. „Od szkieł powiększających do mikroskopów elektronowych“ w dniu 26. VIII. o godz. 18.00.

Od Wydawnictwa

Prosimy P. T. Abonentów o nadsyłanie prenumeraty za wrzesień.

Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z go rącem wezwaniem aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać.

Wydawca za „Głos Narodu“, Skę z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.